

niowych z Aksmanic (okres rzymski, wczesne średniowiecze), Kłokowic (wczesne średniowiecze), Młodowic (neolit), Nowych Sadów (ceramika wczesnośredniowieczna), Nowosiółek Dydyńskich (ceramika wczesnośredniowieczna), Sierakościec (ceramika wczesnośredniowieczna) znajdują się w dziale archeologicznym Muzeum Ziemi Przemyskiej. W ten sposób obok materiałów wykopaliskowych z zamku przemyskiego (z badań archeologów rzeszowskich¹), z terenu Przemysła (katedra, plac T. Czackiego, ul. Krasińskiego, ul. Kościuszki) złożonych już w Muzeum, dział archeologiczny wzbogacił się o cenne zabytki pochodzące przede wszystkim z systematycznych poszukiwań naukowych.

PRZYPISY

¹ Mimo wielu obietnic kierownictwa Ekspedycji PAN Oddział w Krakowie o przekazaniu materiałów z wykopalisk na zamku w Przemysłu, nadal znajdują się one w magazynach Państwowych Zbiorów Sztuki na Wawelu w Krakowie. Na organizowaną wystawę pt. „Przemysł w zaraniu dziejów”, udostępniono tylko kilka zabytków.

Ryc. 1. Nowe nabytki Działu Archeologicznego Muzeum w Przemysłu: a — siekierka krzemieniowa z Przemysła z ul. Tatarskiej; b — sierp krzemienisty z Dynowa, pow. Brzozów.

Rys. A. Kunysz

Bronisław Cmela

Działalność Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego w Rzeszowie w roku 1964

Rzeszowski Ośrodek Archeologiczny prowadzi od kilku lat ożywioną i pożyteczną działalność naukowo-badawczą i kulturalno-oświatową. Zasięgiem swoim obejmuje teren województwa rzeszowskiego. W Ośrodku pracuje 6 archeologów, zatrudnionych w trzech muzeach, a to: w Rzeszowie, Krośnie i Przemysłu oraz Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych w Rzeszowie. Przy pracach wykopaliskowych zatrudnia się też, w ramach prac zleconych, archeologów z województwa krakowskiego, lubelskiego, a także studentów Katedry Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Lubelskiego. Administracyjnie Ośrodek związany jest z Działem Archeologicznym Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, a właściwą działalność naukową zapewnia mu opieka kierownika Katedry Archeologii Polski Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. dr Rudolfa Jamki.

W działalności Ośrodka w roku 1964 wyróżnić się da trzy zasadnicze kierunki: ożywione badania terenowe, akcja popularyzacyjno-oświatowa, przy zastosowaniu dużej różnorodności form i rozwijające się coraz bardziej kontakty z muzeami archeologicznymi w kraju oraz innymi instytucjami, czy organizacjami społeczno-kulturalnymi.

Trzeba podkreślić, że pracą Ośrodka Archeologicznego w Rzeszowie interesuje się coraz więcej placówek naukowych w kraju, a wymiana wydawanych przez Ośrodek „Sprawozdań” rozszerza te zainteresowania i na placówki naukowe za granicą.

Ponieważ w Ośrodku pracują kierownicy Działów Archeologicznych z trzech wymienionych muzeów i Konserwator Zabytków Archeologicznych na województwo rzeszowskie, sprawozdanie niniejsze obejmuje prace w tych czterech placówkach.

BADANIA TERENOWE

Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych w Rzeszowie prowadził badania na stanowiskach epipaleolitycznych i mezolitycznych w Piechotach, pow. Mielec i Durdach, pow. Tarnobrzeg. Prace te na wspomnianych stanowiskach prowadził student archeologii Antoni Talar, pod nadzorem mgr Kazimierza Moskwy i naukowym kierownictwem prof. dr Rudolfa Jamki.

Badania na cmentarzysku kultury łużyckiej w Chodorówce, pow. Brzozów prowadził dr Marek Gedl, a udział w nich brała Krystyna Kruczek, studentka Archeologii Polski UJ.

Prowadzone też były badania ratownicze stanowisk łużyckich w Budach Głogowskich, pow. Rzeszów, Piskorowicach, pow. Leżajsk oraz w Rudniku n/Sanem, pow. Nisko. Kierował nimi mgr Kazimierz Moskwa, a udział wzięli mgr Zdzisław Kapera i Antoni Talar. Zakres badań przekonsultowany został z prof. dr Rudolfem Jamką. Badaniami ratowniczymi objęta też była osada z okresu rzymskiego w Maćkówce, pow. Przeworsk, jako kontynuacja prac prowadzonych na tym stanowisku w 1959 r. przez dr Jerzego Wielowiejskiego. W roku 1964 prace te powierzono kierownictwu mgr Zdzisława Kapery, z powodu wyjazdu dr Jerzego Wielowiejskiego na dłuższy okres za granicę. Mgr Zdzisław Kapera kierował też w roku sprawozdawczym pracami ratowniczymi w Przeworsku, w rejonie tzw. „Piaskowni”, znajdującej się poniżej torów kolejki Przeworsk — Dynów.

Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych prowadził też w 1964 r. inwentaryzację stanowisk archeologicznych w województwie rzeszowskim. Poszukiwania prowadzone były pod kierownictwem mgr Kazimierza Moskwy. Brali w nich udział: mgr Zdzisław Kapera, studenci Archeologii Polski U.J. Antoni Koperski, Krystyna Kruczek i Antoni Talar, student etnografii U.J. A. Wołczyk, a współpracowali pracownicy Muzeów województwa rzeszowskiego: Tadeusz Aksamit, mgr Józef Janowski, mgr Antoni Kunysz, mgr Aleksandra Kwolek i Anna Szałapata. W wyniku tych poszukiwań, zarejestrowano stanowiska: Ożanna 2, Ożanna 3, Ożanna 4 i Sarzyna 5, pow. Leżajsk, — Piechoty 3, pow. Mielec, Kopki 9, Rudnik 19, Rudnik 20, Rudnik 21, pow. Nisko, Grzęska 2, pow. Przeworsk, Zarzecze 3, Zwięczyca 2, pow. Rzeszów, Durdy 2, Durdy 3, pow. Tarnobrzeg, Albigowa i Kraczkowa, pow. Łańcut, Stubno i Wesola, pow. Brzozów, Duńkowice i Zarzecze, pow. Jasło, Rzeszów, Przemyśl, Boleszycze, Fredropol, Kniarzyce, Kormanice, Krasiczyn, Sierakońce, pow. Przemyśl. Łącznie w 1964 roku zarejestrowano 37 nowych stanowisk.

Muzeum w Rzeszowie — Dział Archeologiczny prowadził w 1964 r. badania na terenie Rzeszowa w rejonie Osiedla Piastów (stanowisko 16), Lisia Góra (stanowisko 23) i ulica Leśna (stanowisko 24). Badaniami kierował Tadeusz Aksamit, kierownik Działu Archeologicznego

Muzeum w Rzeszowie, a udział w nich wzięli Antoni Talar — student Archeologii Polski U.J. i Bronisława Ślipiec — słuchaczka III roku Państwowej Szkoły Architektury w Rzeszowie. Prace konsultował prof. dr Rudolf Jamka.

Badaniami na osadzie neolitycznej w Kraczkowej, pow. Łańcut kierował Tadeusz Aksamit — kierownik Działu Archeologicznego Muzeum w Rzeszowie.

Badaniami nad osadą kultury przeworskiej w Otałęży, pow. Mielec kierowała adiunkt Muzeum w Rzeszowie Anna Szałapata, a udział wzięli: mgr Izabela Sitko oraz Wojciech Kapera — student WSR w Krakowie. Adiunkt Muzeum Anna Szałapata kierowała też badaniami na cmentarzysku kurhanowym w Świerchowej, pow. Jasło przy czynnej pomocy kierownika miejscowej szkoły mgr Stefana Musiała.

W badaniach archeologicznych na terenie Biecza wzięli udział: mgr Izabela Sitko oraz studenci Uniwersytetu Warszawskiego Roman Mucha, Iskander Sobhi, rysownicy — A. Gruszczyński, G. Mazur, R. Mazur i B. Ślipiec. Badaniami kierowała mgr Aleksandra Kwolek — Gruszczyńska, st. asystent Działu Archeologicznego Muzeum w Rzeszowie. Pod jej również kierownictwem prowadzone były badania w Szymbarku, pow. Gorlice. Wzięli w nich udział studenci U.J. R. Mazur i J. Micek oraz student Uniwersytetu Warszawskiego R. Mucha.

Muzeum w Przemyślu prowadziło w roku 1964 badania w Przekopanej na terenie dzielnicy miasta Przemyśla oraz na terenie miasta przy ulicach Tatarskiej Nr 44, Kościuszki Nr 2, Sienkiewicza, Tysiąclecia 28, Krasińskiego (blok mieszkalny), placu Tadeusza Czackiego (rejon klasztoru Franciszkanów). Pracami kierował mgr Antoni Kunysz, dyrektor Muzeum w Przemyślu, a udział wzięli studenci U.J. w Krakowie: A. Koperski, A. Wołczyk, E. Pudelko oraz zastępca konserwatora z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie K. Kuc, prace dokumentacyjno-fotograficzne wykonywał T. Biniewski z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie.

Poza badaniami w mieście, Muzeum w Przemyślu prowadziło badania na osadzie wczesnośredniowiecznej w Krasiczynie. Badaniami kierował mgr Antoni Kunysz, a udział wzięli: Anna Przewoźnik z Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, Andrzej Koperski i Edward Pudelko studenci U.J. w Krakowie. W badaniach tych współpracowali pracownicy Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie mgr Barbara Zawadzka, dr Józef Kowalczyk, zast. konserwatora Kazimierz Kuc oraz fotograf Tadeusz Biniewski. Pracami wykopaliskowymi w Krasiczynie żywo interesował się dyrektor PMA w Warszawie prof. dr Zdzisław Rajewski, który kilkakrotnie przebywał na terenie badań i udzielał swych cennych wskazówek. Badania w Krasiczynie konsultowane były z prof. dr Rudolfem Jamką, który je kilkakrotnie wizytował. Na miejsce badań przyjeżdżał też prof. dr Wojciech Kocka z Poznania.

Stałym współpracownikiem z dziedziny architektury był dr inż. architekt Józef Frazik z Politechniki Krakowskiej.

Prowadzone też były badania zwiadowcze we wsi Wybrzeże, pow. Przemyśl. Badania prowadził mgr Antoni Kunysz przy współudziale Anny Przewoźnik, studentki V roku Archeologii UMCS w Lublinie. Wiele cennych rad i wskazówek udzielił w czasie trwania badań prof. dr Zdzisław Rajewski, dyrektor PMA w Warszawie, spędzający swój urlop w badanej miejscowości.

Poza pracami archeologicznymi, stacjonarnymi i badaniami ratowniczymi prowadzone też były przez Muzeum w Przemyślu badania powierzchniowe i inwentaryzacyjne zabytków archeologicznych na terenie pow. przemyskiego. Brali w nich udział kustosz PMA w Warszawie dr Józef Kowalczyk oraz Andrzej Koperski, student IV roku Archeologii Polski U.J. w Krakowie. W wyniku tych badań zarejestrowano w Sierakoścach, pow. Przemyśl 2 stanowiska oraz po jednym stanowisku w Sulczy, Fredropolu, Kormanicach, Krasiczynie, Kniarzychach, Bolestraszczykach, Stanisławczyku, Stubnie i 2 stanowiska w Walawie.

Muzeum w Krośnie prowadziło w 1964 r. badania wykopaliskowe w miejscowości Trześniów, pow. Brzozów. Badania przeprowadził mgr Józef Janowski, dyrektor Muzeum w Krośnie. Obok tego prowadzone były badania powierzchniowe w południowej części Bieszczadów na terenach miejscowości położonych w powiatach Lesko i Ustrzyki Dolne oraz prace konserwatorskie na terenie zamku w Odrykoniu.

Na zlecenie Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku przeprowadzone były badania wykopaliskowe w Uluczu, pow. Brzozów. Przeprowa-

dził je mgr inż. arch. Tadeusz Żurowski, naczelnik Wydziału Zabytków Archeologicznych w Ministerstwie Kultury i Sztuki ZMiOZ¹.

AKCJA POPULARYZACYJNO-OŚWIATOWA

W związku z trwającymi od kilku lat obchodami 1000-lecia Państwa Polskiego wszystkie placówki muzealne w terenie, a tym samym Działy Archeologiczne tych muzeów prowadziły szeroką akcję popularyzacyjno-oświatową. Objęły nią zarówno młodzież szkolną jak i starsze społeczeństwo. Należy podkreślić, że dużym zainteresowaniem, szczególnie wśród młodzieży cieszą się prace wykopaliskowe w terenie. Na miejsce prowadzonych badań bardzo często przybywają wycieczki ze szkół, a stałymi towarzyszami pracy jest młodzież z najbliższego sąsiedztwa, a w wielu wypadkach i starsze społeczeństwo. Wiele uwagi prowadzonym badaniom poświęca miejscowe nauczycielstwo, dla którego są one okazją do uzupełnienia swoich wiadomości o pradziejach terenu ich działalności pedagogicznej. Śmiało więc wykopaliska w terenie nazwać można wielką lekcją pogładową z zakresu prahistorii i wczesnej historii badanych terenów.

Ogółem, badane stanowiska zwiedziło ponad 3 tysiące osób. Na wykopaliskach prowadzonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych wygłoszono około 30 prelekcji, których wysłuchało ponad 1 500 osób. Dal- szych 1 500 osób wysłuchało ponad 30 prelekcji na wykopaliskach prowadzonych przez poszczególne muzea.

Wszystkie placówki muzealne prowadziły też akcję odczytową w szkołach, świetlicach i domach kultury. Pracownicy Muzeum w Rzeszo-

Ryc. 1. Teren wykopalisk w Otałęży, pow. Mielec zwiedza młodzież miejscowej szkoły.

Fot. A. Szałapata

wie wygłosili 46 odczytów o tematyce archeologicznej, z czego 16 na terenie miasta Rzeszowa, a resztę na terenie woj. rzeszowskiego. Muzeum w Przemyślu przeprowadziło 11 odczytów na terenie Przemyśla i powiatu przemyskiego. Poza tym zorganizowało spotkania znanych archeologów ze społeczeństwem. I tak: w dniu 30 stycznia 1964 r. w sali odczytowej Miejskiej Biblioteki Publicznej prof. dr Zdzisław Rajewski wygłosił odczyt pt. „Kultura Polski wczesnośredniowiecznej”, zaś w Klubie ZMS mgr Włodzimierz Błaszczak mówił na temat zamków na wyżynie krakowsko-wieluńskiej. W dniu 31 stycznia 1964 r. prof. dr Zdzisław Rajewski odbył spotkanie z młodzieżą Technikum Leśnego w Krasieczynie, gdzie mówił na temat początków dziejów Polski i dziejów myślistwa. Prelekcji wysłuchało 270 uczniów oraz nauczycieli. Spotkania te cieszyły się dużym zainteresowaniem społeczeństwa². Muzeum w Krośnie zorganizowało 17 odczytów na terenie Krosna i powiatu krośnieńskiego.

Odczyty wygłaszali: T. Aksamit, J. Janowski, A. Kwolek-Gruszczyńska, A. Kunysz, K. Moskwa, A. Szałapata, a spoza grona archeologów Br. Cmela pracownik Muzeum w Rzeszowie.

W zakresie działalności oświatowej i popularyzatorskiej prowadzona jest ścisła współpraca z wieloma organizacjami społecznymi i kulturalno-oświatowymi, a w szczególności: z Polskim Towarzystwem Archeologicznym Oddziały w Rzeszowie, Przemyślu i Krośnie, z Towarzystwem Przyjaciół Nauk w Przemyślu, z Towarzystwem Przyjaciół Nauki i Sztuki w Rzeszowie oraz z Oddziałami Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w 18 powiatach i Zarządem Okręgu PTTK w Rzeszowie. Szczególnie ścisła współpraca istnieje z PTTK w zakresie społecznej opieki nad zabytkami³. Wielu społecznych opiekunów zabytków nadzorem swoim obejmuje cenniejsze stanowiska

archeologiczne w terenie. Warto tu podkreślić, że Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych mgr Kazimierz Moskwa jest przewodniczącym Okręgowej Komisji Opieki nad Zabytkami w Rzeszowie. Ta społeczna funkcja w wielu wypadkach pozwala mu na właściwą orientację w terenie i szybsze działanie w razie zagrożenia zniszczeniem objętych opieką stanowisk archeologicznych.

Wielu archeologów i miłośników archeologii jest równocześnie działaczami różnych organizacji społecznych, z którymi działalność w omawianym wyżej kierunku realizowana była przez zastosowanie wielu innych form pracy. Dużą wartość mają tutaj wykłady prowadzone przez archeologów na kursach przewodników PTTK, kursach organizatorów turystyki, kursach działaczy oświatowych Związku Młodzieży Wiejskiej, Związku Młodzieży Socjalistycznej i innych. Wykłady na takich kursach prowadzili: T. Aksamit, Br. Cmela, mgr A. Kunysz, mgr K. Moskwa. Szczególnie cennym jest tutaj oddziaływanie na przewodników PTTK, którzy w roku 1964 oprowadzili po naszym województwie około 800 tysięcy turystów i choćby w jakimś ogólnym zarysie zwrócili ich uwagę na stanowiska archeologiczne w terenie i prehistorię zwiedzanego regionu.

Poczynania na omawianym odcinku, pobudzające zainteresowanie zabytkami archeologicznymi przyczyniają się do wzrostu poziomu kultury województwa oraz ułatwiają kontynuowanie i rozwijanie służby konserwatorskiej.

WYSTAWY

Osobny dział pracy Ośrodka stanowi wystawiennictwo. W Muzeum Okręgowym w Rzeszowie czynna była w 1964 r. stała wystawa

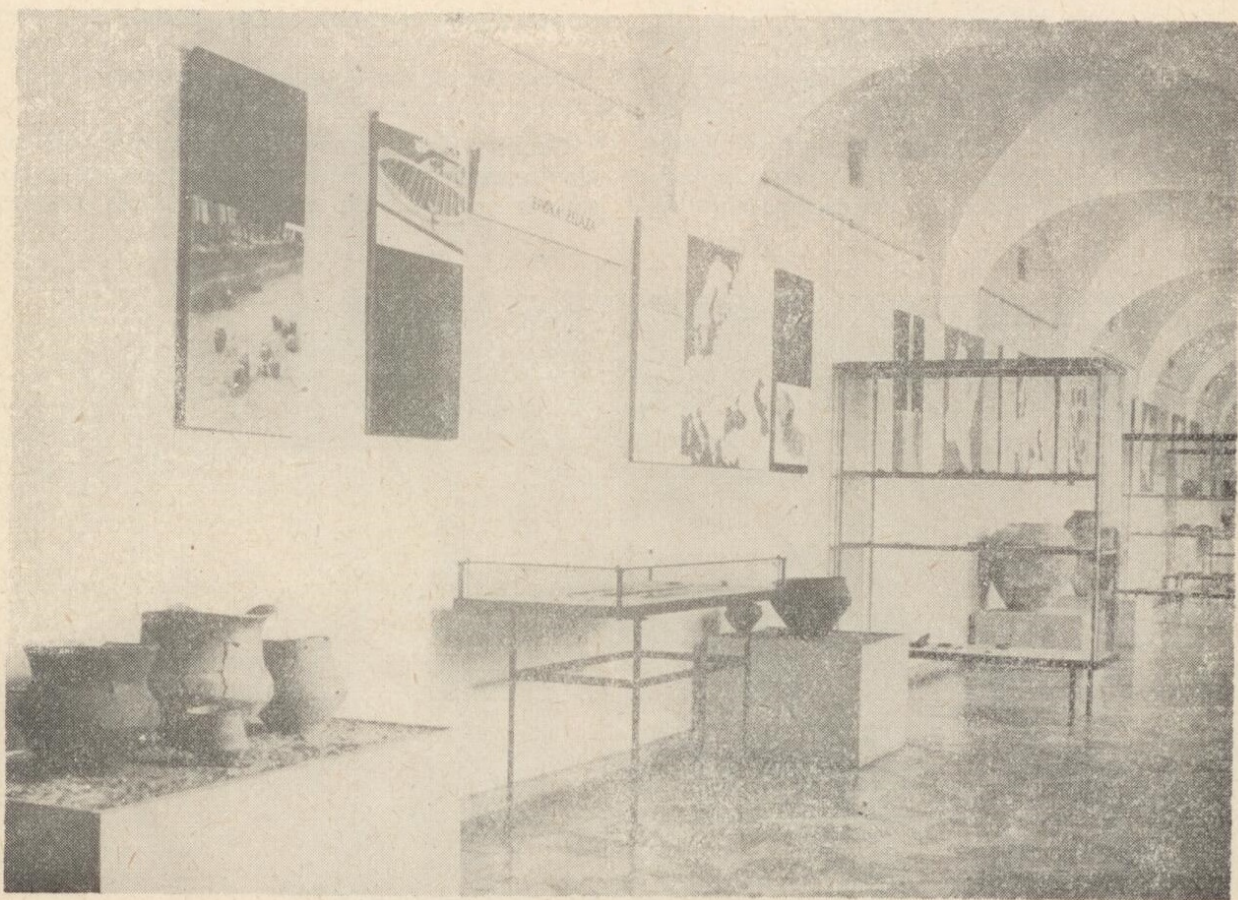

Ryc. 2. Z otwarcia wystawy archeologicznej Muzeum w Rzeszowie.
Fot. A. Hadala

Ryc. 3. Fragment wystawy „Pradzieje Rzeszowszczyzny” w Muzeum w Rzeszowie.

Fot. A. Hadała

Ryc. 4. Fragment wystawy „Pradzieje Rzeszowszczyzny” w Muzeum w Rzeszowie.

Fot. A. Hadała

Ryc. 5. Fragment wystawy „Pradzieje Rzeszowszczyzny” w Muzeum w Rzeszowie.
Fot. A. Hadała

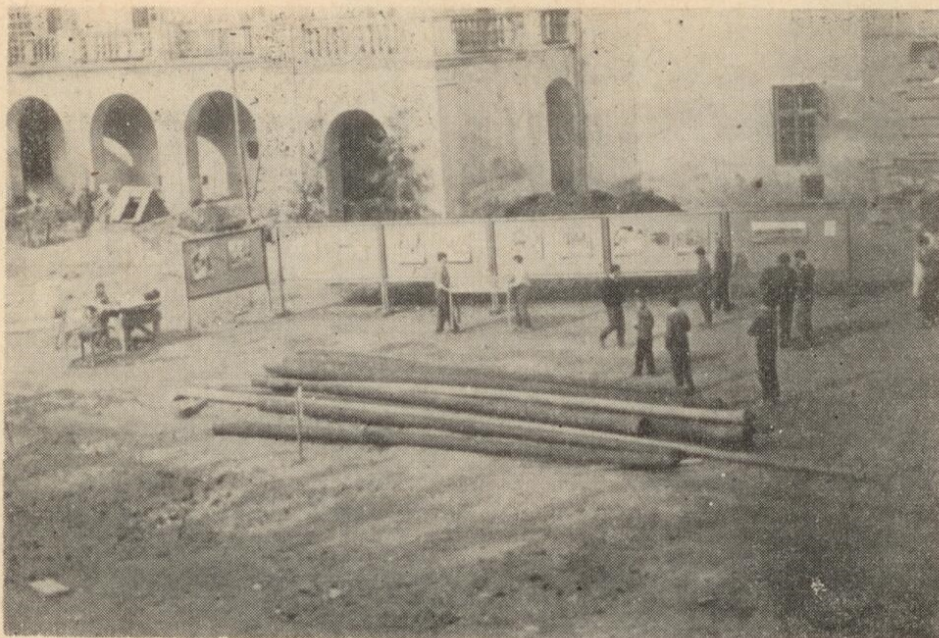
archeologiczna pt. „Pradzieje Rzeszowszczyzny”. Wystawa mieści się w krużgankach I piętra. Użyto do niej piękny nowoczesny sprzęt, zaprojektowany przez mgr Józefa Cemplę, adiunkta ASP z Krakowa, a wykonane przez Zakłady Metaloplastyki tejże Akademii pod kierownictwem Władysława Oremusa. Do wystawy użyto 6 dużych witryn stojących, 6 gablot leżących oraz 30 plansz. Oprawę plastyczną wykonali artyści plastycy Bolesław Dusza i Jerzy Majewski. Autorem scenariusza jest prof. dr Rudolf Jamka. Realizacja założeń wystawy spoczywała w rękach T. Aksamita i A. Szałapaty pod kierunkiem ówczesnego kierownika Działu Archeologicznego mgr A. Kunysza⁴.

Obok eksponowanej wystawy stałej na miejscu w Muzeum w Rzeszowie zorganizowana też została wystawa czasowa w Sokołowie Młp., pow. Kolbuszowa, a to w związku z obchodami 400-lecia założenia miasta. Wśród zgromadzonych tamże eksponatów poważne miejsce zajmowały eksponaty archeologiczne, pochodzące z terenu samego Sokołowa, jak i najbliższej okolicy. Użyto do wystawy eksponatów zarówno ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Rzeszowie jak i Muzeum Społecznego w Kolbuszowej. Wystawę Działu Archeologicznego dla Sokołowa przygotowali: T. Aksamit i A. Szałapata. Otwarcie wystawy odbyło się dnia 20 czerwca 1964 r. Wzięli w nim udział: dyrektor Muzeum w Rzeszowie dr Fr. Błoński, kierownik Działu

Ryc. 6. Wicepremier Julian Tokarski zwiedza wystawę archeologiczną w Przemyślu.

Fot. Z. Czechowski

Ryc. 7. Wystawa polowa na dziedzińcu zamkowym w Krasieczynie, pow. Przemyśl

Fot. A. Kunysz

Naukowo-Oświatowego Muzeum w Rzeszowie mgr Maria Cisek, kierownik Działu Archeologicznego T. Aksamit i adiunkt tegoż Działu A. Szalapatą. Wystawa cieszyła się dużym powodzeniem i stanowiła niemałą atrakcję w życiu kulturalnym miasta.

W pomieszczeniach Uniwersytetu Ludowego we Wzdowie, pow. Brzozów, eksponowana była wystawa objazdowa pt. „Rzeszowskie w zaraniu dziejów”, która od dwóch lat objeżdża wiele miejscowości naszego województwa.

Muzeum w Przemyślu eksponowało w 1964 r. wystawę stałą pt. „Ziemia Przemyska i Przemyśl w pradziejach i wczesnym średniowieczu”. Ekspozycja opracowana została przez mgr A. Kunysza. Stanowiła ona część stałej ekspozycji Muzeum w Przemyślu i obrazowała w oparciu o dostępne wówczas materiały archeologiczne, rozwój kultury materialnej społeczeństw żyjących w okolicach Przemyśla w czasach prahistorycznych i wczesnym średniowieczu.

Muzeum w Przemyślu zorganizowało też w okresie letnim w ramach obchodów Dni Ochrony Zabytków na dziedzińcu renesansowego pałacu w Krasieczynie, wystawę polową pt. „Badania archeologiczne w Krasieczynie”. Wystawa składała się z 12 dużych fotogramów, wykonanych przez Tadeusza Biniewskiego z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie. Zdjęcia utrwaliły sposób prowadzenia badań na terenie dziedzińca zamkowego, gdzie odkryto 4 obiekty-chaty półziemiankowe z III i IV/V w. oraz 9 obiektów, również chat półziemniakowych z XI—XIII wieku. W umieszczonej obok gablocie pokazano szereg zabytków z badań wykopaliskowych w postaci 5 przęślików, grzebienia rogowego, ciekawej późno-rzymskiej ceramiki oraz innych wcześniejszych przypadkowych znalezisk na tym terenie. Z przedstawionych na wystawie eksponatów wynika, że teren dzisiejszego Krasieczyna zamieszkiwał człowiek od młodszej epoki kamiennej.

W związku z tym, że przez Krasieczyn prowadzi szlak turystyczny w Bieszczady, a renesansowy pałac też jest miejscem docelowym licznych wycieczek z całego kraju, wystawę zwiedziło kilka tysięcy osób⁵.

W wielodziałowym Muzeum Regionalnym w Jarosławiu eksponowana była stała wystawa archeologiczna, wzbogacona w 1964 r. o wiele cennych znalezisk, których dostarcza miejscowemu Muzeum zarówno młodzież szkolna jak też i starsze społeczeństwo. Na wystawie znajdują się eksponaty neolityczne, pochodzące z okolic Jarosławia, a to z: Pełkiń, Muniny, Sieniawy, Radymna, Rączyny, Szówska, Piganów, materiały okresu rzymskiego z Jarosławia, Radymna i Przeworska oraz ciekawy zespół materiałów z wczesnego średniowiecza i średniowiecza. Pokazane są też wyroby z brązu z Jarosławia i miedzi z Muniny. Uzupełniają to monety greckie i rzymskie. Na wystawie znajduje się też wiele interesujących eksponatów paleontologicznych, znalezionych przeważnie w korycie rzeki San.

Ciekawy zespół eksponatów wystawiony jest też w Muzeum w Sanoku. Materiały neolityczne z okolic Sanoka z miejscowości Płowce, Pielnia, Pisarowce, Strachocin, Turzańsk, Zagórz oraz Leska z miejscowości Czaszyn. Epokę brązu reprezentują materiały cmentarzyska ciałopalnego z Bachórza — Chodorówki. Okres rzymski reprezentowany jest przez naczynko z Zagórza oraz naczynia zasobowe z Międzybrodzia. Okres wczesnośredniowieczny dokumentują materiały z grodziska w Mymoniu oraz terenu zamku sanockiego. Wystawa archeologiczna w Sanoku ilustruje prahistorię Sanoka i części dawnej Ziemi Sanockiej.

Muzeum w Krośnie eksponowało w 1964 r. wystawę obrazującą najdawniejszą przeszłość powiatu krośnieńskiego. Na wystawie znalazły się ciekawe materiały wczesnego średniowiecza z Brzezówki i Ulucza, pow. Brzozów, Trepczy, pow. Sanok, Odrzykonja, pow. Krosno, materia-

ły lużyckie z osady w Wietrznie, okresu rzymskiego z Równego i inne. Ekspozycja na bieżąco uzupełniana jest materiałami pochodzącymi z prowadzonych badań wykopaliskowych na przedpolu Przełęczy Dukielskiej. W przyszłości ekspozycja ukaże pradzieje Beskidu Niskiego i Bieszczadów⁶.

Wiele cennych eksponatów prezentuje też mała wystawa archeologiczna w Muzeum Regionalnym w Bieczu, gdzie od kilku lat prowadzone są systematyczne badania archeologiczno-architektoniczne. Badania te dostarczyły bardzo wiele materiału do pradziejów i wczesnej historii jednego z najstarszych miast w województwie rzeszowskim.

Muzeum PTTK w Gorlicach również prezentowało w roku sprawozdawczym na wystawie wiele interesujących eksponatów archeologicznych, pochodzących z Gorlic i najbliższej okolicy. Znajdują się wśród nich ciekawe okazy numizmatyczne, mówiące o kontaktach tych terenów z krajami bliskiego wschodu.

Poważny zbiór eksponatów archeologicznych wystawiony był w Muzeum miejskim w Przeworsku. Pochodzą one z wykopalisk z terenu miasta Przeworska, jak i powiatu przeworskiego. Znajduje się wśród nich wiele zabytków należących do tzw. kultury przeworskiej. Związkiem stałej wystawy archeologicznej, eksponowanej w roku sprawozdawczym stały się eksponaty pochodzące z wystawy zorganizowanej w ramach obchodu 700-lecia Przeworska, pt. „Najdawniejsze dzieje Przeworska i okolicy”, do której scenariusz opracował dr Jerzy Wielowiejski⁷.

Zasobny zespół eksponatów pokazywała wystawa archeologiczna w Muzeum Regionalnym w Kolbuszowej. Znajdują się wśród nich eksponaty z epoki kamiennej, brązu i żelaza, a szczególnie z okresu kultury lużyckiej.

Pewną ilość zabytków archeologicznych udostępniało zwiedzającym Muzeum Społeczne w Lubaczowie. Pochodzą one przeważnie z przypadkowych znalezisk z Lubaczowa i powiatu lubaczowskiego.

ZJAZDY, NARADY, KONFERENCJE

W dniach 28 do 29 stycznia 1964 r. kierownik Działu Archeologicznego Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, T. Aksamit wziął udział w konferencji poświęconej zagadnieniu archeologii w muzealnictwie. Konferencja zorganizowana była przez Ministerstwo Kultury i Sztuki ZMiOZ wspólnie z Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie.

W dniach 30 stycznia 1964 r. Dyrektor Muzeum Okręgowego w Rzeszowie dr Fr. Błoński oraz adiunkt Działu Archeologicznego Tadeusz Aksamit i Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych mgr Kazimierz Moskwa wzięli udział w otwarciu Ośrodka Naukowo-Oświatowego w Muzeum w Przemyślu. Obradom z tej okazji prowadzonym przewodniczył

Dyrektor Muzeum w Rzeszowie Dr Fr. Błoński, a inauguracyjny referat wygłosił prof. dr Zdzisław Rajewski, Dyrektor Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie.

W dniach od 19 do 21 lutego 1964 r., pracownicy Muzeum w osobach: adiunkta Działu Archeologicznego A. Szałapaty, adiunkta Działu Naukowo-Oświatowego Krystyny Sus, jak i adiunkta Działu Historyczno-Artystycznego mgr Ireny Ziewiec, wzięły udział w konferencji naukowej, poświęconej problematyce socjologicznej w muzealnictwie. Konferencja zorganizowana została przez Ministerstwo Kultury i Sztuki i Muzeum Narodowe w Krakowie. Wykazała ona, że dla uzyskiwania należytych efektów prowadzonej przez muzea pracy oświatowej, koniecznym jest prowadzenie sondażu wyników tej pracy oraz pilna potrzeba uciekania się do pomocy socjologii, psychologii i pedagogiki społecznej, a ponadto dążenie do możliwie częstej wymiany doświadczeń i konfrontowanie ich z osiągnięciami i dorobkiem innych placówek.

Dnia 28 lutego 1965 r. odbyło się zebranie naukowe członków Oddziału PTA w Rzeszowie, na którym zainaugurowano obchody XX-lecia PRL w Oddziale. Na zebraniu tym Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych mgr K. Moskwa wygłosił referat pt. „Osiągnięcia archeologii na terenie województwa rzeszowskiego w okresie XX-lecia PRL”. Okres działalności archeologów w XX-leciu na terenie wojew. rzeszowskiego podzielił autor na dwa podokresy, między którymi rok 1957 stanowił granicę. W tym bowiem roku utworzony został Rzeszowski Ośrodek Archeologiczny, co wydatnie wpłynęło na wzrost badań archeologicznych. O ile bowiem w latach 1945 do 1957 przeprowadzono badania w 45 miejscowościach, to w latach 1957 do 1964 w 72 miejscowościach. O żywotności Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego świadczy także to, że w ciągu 6 lat jego działalności ukazało się 137 różnych prac i notatek z dziedziny archeologii a dotyczących wojew. rzeszowskiego. Na zebraniu ustalono też dalszy program prac na przyszłość, szczególnie w zakresie badań terenowych i akcji wydawniczej⁸.

W dniu 15 marca 1964 r. w salach Muzeum Okręgowego w Rzeszowie odbyło się Walne Zebranie Członków PTA Oddział w Rzeszowie. Wzięli w nim udział wszyscy zatrudnieni w Muzeum w Rzeszowie archeolodzy oraz kilku innych pracowników Muzeum, członków PTA. Po wysłuchaniu sprawozdania ustępującego Zarządu za okres 2-letniej kadencji, odbyła się dyskusja, a następnie przystąpiono do wyboru nowych władz Oddziału. Do zarządu weszli następujący pracownicy Muzeum w Rzeszowie: T. Aksamit, mgr Aleksandra Gruszczyńska, mgr Kazimierz Moskwa i Anna Szałapata, do Komisji Rewizyjnej: Bronisław Cmela i mgr Stanisława Darłakowa. Podkreślić należy ściśle powiązanie pracy Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego z Oddziałami PTA w Rzeszowie, Przemyślu i Krośnie⁹.

W dniach od 2 do 4 maja 1964 r. pracownicy Muzeów wojew. rzeszowskiego w osobach: dr Fr. Błoński, T. Aksamit, Br. Cmela, mgr J. Janowski, mgr A. Kunysz, doc. Fr. Kotula, brali udział w sesji naukowej w Gorlicach, zorganizowanej w ramach obchodu 1000-lecia Państwa Polskiego i XX-lecia Polski Ludowej — przez Powiatowy Komitet Frontu Jedności Narodu i Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Gorlicach. W pierwszych dniach obrad plenarnych, uczestnicy sesji wysłuchali dwóch referatów, dotyczących zagadnień współczesnych powiatu gorlickiego. W drugim dniu sesji obradowano w trzech sekcjach: archeologiczno-historycznej pod kierownictwem mgr Tadeusza Ślawnego, etnograficznej pod kierownictwem prof. dr Romana Reinfussa i geograficzno-ekonomicznej pod kierownictwem prof. dr Marii Dobrowolskiej.

Sesja archeologiczno-historyczna, wiele uwagi poświęciła najstarszym dziejom terenów dzisiejszego powiatu gorlickiego, referat pt. „Z zagadnień archeologii dorzecza rzeki Ropy” wygłosił mgr Antoni Kunysz. Omówił w nim wyniki przeprowadzonych badań na terenie dzisiejszego powiatu gorlickiego, stwierdzając, że kultury reprezentowane przez liczne stanowiska archeologiczne świadczą o bardzo dawnym osadnictwie na tym terenie. Nieco więcej uwagi poświęcił autor omówieniu zagadnienia osadnictwa we wczesnym średniowieczu w dolinie rzeki Ropy. W końcowej części referatu zwrócił uwagę na problemy, które wymagają dalszych badań np. w zakresie znajomości epoki neolitu i epoki brązu. Poza tym, koniecznym jest badanie jaskiń w tym rejonie, a to w Bieczu, Cermnej, na Magurze Małastowskiej i Liwoczu oraz prowadzenie dalszych prac nad wczesnym średniowieczem.

Sesja dostarczyła sporo cennego materiału do dyskusji, która wyjaśniła wiele istotnych problemów, dotyczących terenów powiatu gorlickiego. Wzięło w niej udział wielu naukowców z terenu całego kraju oraz poważna liczba regionalnych badaczy z woj. rzeszowskiego, wśród których sporą grupę stanowili działacze — krajoznawcy z PTTK oraz nauczyciele¹⁰.

W dniach od 15 do 17 maja 1964 r. obradował w Koszalinie Krajowy Walny Zjazd Delegatów Oddziałów PTA. Teren województwa rzeszowskiego reprezentowali delegaci z Oddziału PTA w Rzeszowie i Przemyślu w osobach: A. Szałapata (Rzeszów), Ł. Turczak i mgr A. Kunysz (Przemyśl). Na zjeździe delegaci wysłuchali sprawozdania z działalności Towarzystwa za lata 1962 do 1964, a następnie dokonali wyboru nowych władz.

W dniu 16 maja 1964 r. odbyła się, tradycyjnie towarzysząca walnym zjazdom PTA, sesja naukowa. Poświęcona ona była tym razem pradziejom Pomorza środkowego. Sesji przewodniczył prof. dr Józef Kostrzewski. W ramach odbywającej się sesji przedstawiciel Ministerstwa Kultury i Sztuki mgr inż. T. Żurowski wręczył społecznym opiekunom zabytków archeologicznych województwa koszalińskiego przyznane im nagrody.

W dniu 17 maja 1964 r. uczestnicy Walnego Zjazdu odbyli wycieczkę autokarami na trasie: Darłowo — Sławno — Słupsk i Wieś Kluki, w której zwiedzono Muzeum Słowińców, w zabytkowej zagrodzie Słowińców¹¹.

W dniu 5 czerwca 1964 r. odbyła się konferencja w Baranowie Sandomierskim, zorganizowana przez Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków, a poświęcona omówieniu profilu powstającego tam muzeum w zabytkowym renesansowym zamku z XVII wieku.

W konferencji tej wzięli udział z ramienia Muzeum Okręgowego w Rzeszowie dr Fr. Błoński — dyrektor Muzeum i T. Aksamit — kierownik Działu Archeologicznego. Nowo zorganizowane muzeum ma być wielodziałowym, ze szczególnym uwzględnieniem działu przemysłu siarkowego. Dział archeologiczny ukáže pradzieje terenu powiatu tarnobrzesckiego i zasięg tzw. grupy tarnobrzesckiej kultury łużyckiej.

W dniach od 26 do 27 września 1964 r. w Muzeum w Przemyślu zorganizowane zostało w porozumieniu z Zarządem Muzeów i Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki, Kuratorium Okręgu Szkolnego w Rzeszowie i Okręgowego Ośrodka Metodycznego w Rzeszowie seminarium pt. „Współpraca Muzeów ze szkołami”. Wzięło w nim udział wielu przedstawicieli muzeów z całego kraju oraz nauczyciele z terenu województwa rzeszowskiego. Na seminarium wygłoszono 11 referatów. Wśród tematyki seminarium wiele uwagi poświęcono archeologii. Mówiły o tym następujące referaty: dr Kazimierz Gottfried z Jarosławia — „Programy nauczania historii i wykorzystanie przy ich realizacji działalności muzealnej”, mgr Zofia Pawłowska z Poznania — „Zbiory archeologiczne, jako pomoc w nauczaniu historii w szkołach”, prof. dr Zdzisław Rajewski z Warszawy — „Muzeum — szkoła — ochrona dóbr kultury”.

Dr K. Gottfried, długoletni nauczyciel w Liceum Ogólnokształcącym, z dużym znanstwem zagadnienia omówił programy nauczania historii i wskazał na fakt zakładania przez nie konieczności uwzględniania w treści nauczania aktualnego materiału z życia kraju i świata, ze szczególnym uwzględnieniem tego, które dostarcza życie najbliższego środowiska, a także elementów kultury ludowej i krajoznawstwa. Mówią one też o konieczności emocjonalnego zbliżania dzieci i młodzieży do przeszłości narodowej, zalecając zwiedzanie miejsc pamiątkowych w najbliższej okolicy, muzeów i pamiątek historycznych. Program nauczania wymienia też wycieczki do miejsc odkryć archeologicznych. Istnieją zatem pełne podstawy do ścisłej współpracy muzeów ze szkołami.

Mgr Zofia Pawłowska z Poznania — od kilku lat prowadzi z ramienia Muzeum Archeologicznego w Poznaniu popularyzację archeologii w szkołach, to też w referacie swoim poruszyła niektóre zasady realizowania zadań archeologicznych w szkole w świetle nowych programów nauczania w 8-klasowej szkole podstawowej.

Ryc. 8. Seminarium „Współpraca muzeów ze szkołami” w Przemyślu.

Fot. J. Wojtowicz

Prof. dr Zdzisław Rajewski omówił zagadnienia związane z ochroną dóbr kultury, ze szczególnym uwzględnieniem zabytków archeologicznych. Stwierdził on, że w ratownictwie zabytków kultury szczególne miejsce ma nauczycielstwo i młodzież. Aby zarówno jedni jak i drudzy mogli właściwie widzieć ten problem, koniecznym jest ściśle powiązanie pracy szkół z muzeami.

W seminarium tym wzięli udział wszyscy archeolodzy, zatrudnieni w muzeach województwa rzeszowskiego, a ponadto wielu innych pracowników tychże muzeów z ich dyrektorami na czele.

Na seminarium przygotowane zostały powielane materiały zawierające wszystkie referaty. Muzeum Okręgowe przekazało uczestnikom swoje wydawnictwa, w specjalnie przygotowanych kopertach z odpowiednim nadrukiem. Wypada nadmienić, że wiele inicjatywy i pracy w zorganizowanie seminarium włożył dyrektor Muzeum w Przemyślu mgr A. Kunysz¹².

W dniu 23 listopada 1964 r. odbyła się w Muzeum Narodowym w Krakowie Konferencja

Naukowa, poświęcona zagadnieniom komentarza słownego dla zwiedzających muzea pt. „Słowo w Muzeum”. W Konferencji tej z ramienia Muzeum Okręgowego w Rzeszowie wzięła udział A. Szałapata, adiunkt Działu Archeologicznego.

W dniach 28 do 29 listopada 1964 r. mgr Aleksandra Kwolek-Gruszczyńska z Muzeum w Rzeszowie wzięła udział w konferencji archeologicznej we Wrocławiu, poświęconej upowszechnieniu archeologii przez muzea i Polskie Towarzystwo Archeologiczne. Na konferencji, której przewodniczył prof. dr Józef Kostrzewski, wygłoszone zostały następujące referaty: mgr Mieczysław Ptaśnik pt. „Rola muzeów w badaniach i upowszechnianiu problematyki początków Państwa Polskiego”, doc. dr Wanda Sarnowska pt. „Formy i postulaty pracy oświatowej w Muzeum Archeologicznym we Wrocławiu”, dr Maria Dębińska pt. „Rola i charakter Popularno-Naukowej Biblioteki PTA”.

W drugim dniu konferencji mgr Zofia Pawłowska wygłosiła referat pod tytułem „Interpretacja wystaw archeologicznych” oraz prze-

prowadziła lekcję archeologii z dziećmi klasy V ze szkoły Nr 71 we Wrocławiu, następnie mgr Bolesław Szczepański mówił o współpracy nauczycieli z archeologami, a mgr inż. Tadeusz Żurowski o roli muzeów regionalnych i oddziałów PTA w ochronie zabytków archeologicznych. Zarówno w pierwszym jak i w drugim dniu obrad odbyła się dyskusja, w wyniku której komisja wnioskowa przedstawiła uczestnikom konferencji szereg wniosków, które w całości zostały uchwalone, a które zmierzają zarówno do upowszechnienia archeologii wśród społeczeństwa jak też roztoczenia właściwej opieki nad stanowiskami archeologicznymi w terenie¹³.

Dnia 5 grudnia 1964 r. odbył się w Przemyśle zjazd rzeczoznawców i ekspertów dla odbudowy i restauracji zamku w Krasiczynie. W zjeździe wzięli udział: prof. B. Łyżwański z KC PZPR, prof. Stanisław Lorenc — dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie, prof. Zdzisław Rajewski — dyrektor PMA w Warszawie, prof. Rudolf Jamka — kierownik Katedry Archeologii Polski U.J. w Krakowie, Aleksander Majewski — kierownik odbudowy zamku na Wawelu, mgr Mieczysław Ptaśnik — dyrektor ZMiOZ, A. Duda-Dziewierz — dyrektor Muzeum w Łańcucie, dr Józef Frazik i dr Mieczysław Zlat z Politechniki Wrocławskiej, mgr A. Kunysz dyrektor Muzeum w Przemyśle. Zespół rzeczoznawców w powyższym składzie dokonał przeglądu całokształtu przeprowadzonych prac na terenie zamku w Krasiczynie, omówił nakreślone plany odbudowy i ustalił program jego realizacji na najbliższe lata.

W dniu 7 grudnia 1964 r. odbyła się we Wrocławiu VIII Ogólnopolska Konferencja Archeologiczna. Z Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego wzięli w niej udział: mgr Kazimierz Moskwa, mgr Antoni Kunysz, mgr Aleksandra Gruszczyńska i Anna Szałapata. Konferencja zorganizowana została przez Instytut Historii Kultury Materialnej PAN, Komisję Archeologiczną Komitetu Naukowego Obchodów 1000-lecia Państwa Polskiego oraz Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków, a także Uniwersyteckie Katedry Archeologiczne.

Konferencję zagał Dyrektor IHKM PAN prof. dr Witold Hensel. Powitał on zebranych i powołał Prezydium w składzie: prof. dr Zdzisław Rajewski, doc. dr Hanna Hołubowiczowa, prof. dr A. Jahn oraz dyrektor ZMiOZ mgr M. Ptaśnik. Na program Konferencji zostały złożone: informacja prof. dr W. Hensla o osiągnięciach archeologii polskiej w okresie X-lecia, ze szczególnym podsumowaniem dorobku archeologów śląskich, przemówienie dyrektora ZMiOZ mgr Mieczysława Ptaśnika, przemówienie Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr A. Jahna, referat doc. dr H. Hołubowiczowej pt. „Badania Zakładu Archeologii Śląska”, odczyt dr J. Rozpędowskiego pt. „Odkrycia architektury romańskiej w Legnicy”, referat prof. dr W. Kocki, pt. „Ostrów Tumski w świetle dotychczasowych badań” (wygłosiła w zastępstwie mgr K. Ostrowska), referat mgr K. Dąbrowskie-

go pt. „Badania nad wczesnym średniowieczem w województwie zielonogórskim”, referat prof. dr W. Hensla, doc. dr W. Chmielewskiego, dr J. Gąssowskiego, dr L. Laciejewicza, prof. dr A. Nadolskiego pt. „Badania IHKM PAN poza granicami Polski w 1964 roku” oraz referat doc. dr S. Parnickiego pt. „Wyniki badań w Bułgarii” (w zastępstwie nieobecnej wygłosiła mgr S. Kołkówna).

Wszyscy uczestnicy Konferencji otrzymali wydane w roku 1964 Sprawozdanie Rzeszowskiego ośrodka Archeologicznego¹⁴.

KONTAKTY Z INSTYTUCJAMI W KRAJU

Rzeszowski Ośrodek Archeologiczny utrzymuje żywe kontakty z wieloma instytucjami naukowymi i kulturalno-oświatowymi w kraju. Kontakty te mają najróżnorodniejsze formy. Już sam udział wybitnych naukowców w konferencjach i sesjach naukowych, organizowanych na terenie województwa rzeszowskiego, dobitnie o tym świadczy. Potwierdza to również udział archeologów Rzeszowskiego Ośrodka w zjazdach, sesjach naukowych i konferencjach, organizowanych przez różne ośrodki naukowe w Polsce.

Rzeszowski Ośrodek Archeologiczny za pośrednictwem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych, jak i pozostałych archeologów utrzymuje bardzo ścisłe kontakty z Ministerstwem Kultury i Sztuki ZMiOZ. Naczelnik Wydziału Zabytków Archeologicznych tegoż Ministerstwa mgr inż. arch. Tadeusz Żurowski na bieżąco informowany jest o pracach Ośrodka, któremu w wielu wypadkach służy radą i pomocą. W okresie letnim 1964 r. odbył inspekcję obszaru województwa rzeszowskiego, podczas której udzielił archeologom wielu cennych wskazówek, co do dalszych poczynań, a także zwrócił uwagę na konieczność rozszerzenia społecznej opieki nad zabytkami, jak również włączenia obiektów archeologicznych w plany turystyczne.

Szczególnie silne powiązania istnieją między Rzeszowskim Ośrodkiem Archeologicznym, a Uniwersytetem Jagiellońskim, Katedrą Archeologii Polski, przez sprawowanie opieki naukowej nad pracą Ośrodka przez Kierownika Katedry prof. dr Rudolfa Jamkę.

Prof. dr Rudolf Jamka przebywał w Rzeszowie dnia 14 marca 1964 r. na posiedzeniu Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego, podczas którego omówiono zagadnienie rozplanowania badań archeologicznych na rok 1964. Omówiono też program projektowanej konferencji kierowników Wydziału Kultury Prezydiów Powiatowych Rad Narodowych wraz z kierownikami muzeów regionalnych i społecznych w sprawie ujednoczenia dokumentacji zabytków archeologicznych i ochrony zabytków.

W sierpniu 1964 r. prof. dr R. Jamka przeprowadził inspekcję prowadzonych wykopalisk

w Bieczu, Szymbarku i Świerchowej. W grudniu 1964 r. brał również udział w konferencji rzeczoznawców i ekspertów dla odbudowy i restauracji zamku w Krasiczynie.

Wiele zainteresowania i uwagi działalnością Ośrodka wykazuje Dyrektor Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie prof. dr Zdzisław Rajewski, który brał udział w otwarciu Ośrodka Naukowo-Oświatowego w Przemyślu, w seminarium poświęconym współpracy muzeów ze szkołami w Przemyślu oraz w konferencji ekspertów i rzeczoznawców dla odbudowy zamku w Krasiczynie, odbytej również w Przemyślu. Zwiedzał kilkakrotnie badania archeologiczne, prowadzone przez Muzeum przemyskie oraz udzielał cennej pomocy przy badaniach w Krasiczynie przez delegowanie do nich pracowników PMA w Warszawie w osobach: mgr Barbary Zawadzkiej, dr Józefa Kowalczyka, konserwatora Kazimierza Kuca oraz fotografa Tadeusza Biniewskiego.

W dniach 29 do 31 stycznia 1964 r. przebywali w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie T. Aksamit — kierownik Działu Archeologicznego Muzeum w Rzeszowie i st. asystent tegoż Działu mgr Aleksandra Gruszczyńska. Podczas pobytu zapoznali się z kierunkami pracy Muzeum, stosowanymi metodami, organizacją wewnątrz muzealną i działalnością popularyzacyjno oświatową, a także z bogatymi zbiorami tego Muzeum zarówno pokazanymi w ekspozycjach, jak i znajdującymi się w magazynach. Wiele uwagi poświęcili również zapoznaniu się z organizacją pracowni konserwatorskiej, fotograficznej i innych.

W dniach 7. XI 1964 r. adiunkt Działu Archeologicznego Muzeum w Rzeszowie A. Szałapata odbyła wyjazd szkoleniowy do Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, gdzie zwiedziła wystawy: „Początki Państwa Polskiego” i „Wykopiska Warszawskie”, zapoznała się równocześnie z całokształtem działalności Muzeum. Podczas swego pobytu spotkała się tam z bardzo życzliwym przyjęciem zarówno Dyrektora Muzeum jak i licznej grupy pracowników naukowych, którzy udzielali przybyłej wielu wyjaśnień.

W dniach 5 do 6 grudnia 1964 r. adiunkt A. Szałapata ponownie wyjechała do Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, tym razem dla zapoznania się z materiałami archeologicznymi okresu rzymskiego, pochodzącymi z terenu woj. rzeszowskiego, a znajdującymi się w zbiorach tegoż Muzeum. Przy okazji zwiedziła wystawy w Muzeum Narodowym w Warszawie. W grudniu z Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego T. Aksamit wziął udział w otwarciu wystawy w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie pt. „Archeologia w plastyce”.

Archeolodzy województwa rzeszowskiego utrzymywali też kontakty z wieloma innymi muzeami w kraju. W dniach 15 do 17 stycznia 1964 r. przebywali w Muzeum Archeologicznym w Krakowie trzej pracownicy Działu Ar-

cheologicznego Muzeum w Rzeszowie, a to: T. Aksamit, mgr A. Gruszczyńska i A. Szałapata. Celem pobytu było zapoznanie się z całością zbiorów tegoż Muzeum, a szczególnie z ekspozycjami, pochodzącymi z terenu województwa rzeszowskiego.

W dniu 2 kwietnia 1964 r. adiunkt Działu Archeologicznego T. Aksamit wziął udział w otwarciu wystawy archeologicznej w Muzeum w Krakowie oraz zorganizowanej z tej okazji konferencji.

W dniach 7 do 9 lutego 1964 r. kierownik Działu Archeologicznego T. Aksamit przebywał w celach szkoleniowych w muzeach w Bytomiu i w Gliwicach.

W dniach od 30 czerwca do 5 lipca 1964 r. wyjechali do Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w celach szkoleniowych trzej pracownicy Działu Archeologicznego Muzeum w Rzeszowie, a to: kierownik Działu T. Aksamit, adiunkt A. Szałapata i st. asystent mgr A. Gruszczyńska. W Muzeum zapoznali się z ekspozycjami tam wystawami, prowadzonymi wykopaliskami i sposobami prowadzenia dokumentacji naukowej.

W dniu 27 kwietnia 1964 r. przebywał w Rzeszowie pracownik Muzeum z Częstochowy mgr Radkiewicz, celem omówienia spraw związanych z organizacją rezerwatu archeologicznego w Częstochowie, przeglądu materiałów kultury łużyckiej i ewentualnego wytypowania obiektów do tegoż rezerwatu.

W dniu 12 maja 1964 r. przebywały w Dziale Archeologicznym Muzeum w Rzeszowie dwie pracownice z Muzeum w Bytomiu, dla zapoznania się z działalnością Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego, szczególnie Działu Archeologicznego Muzeum w Rzeszowie.

Ośrodek Archeologiczny w Rzeszowie bardzo ściśle wiąże swoją działalność z towarzystwami naukowo-badawczymi i kulturalno-oświatowymi, działającymi na terenie województwa rzeszowskiego. Na pierwsze miejsce wybija się tutaj współpraca z Oddziałami Polskiego Towarzystwa Archeologicznego w Rzeszowie, Przemyślu i Krośnie. Członkowie PTA są naturalnymi sprzymierzeńcami archeologów, pomagają w propagowaniu tej dyscypliny naukowej, szerzą ideę poszanowania zabytków archeologicznych, wskazując na ich wartość naukową, roztaczają opiekę nad stanowiskami archeologicznymi w terenie, powiadamiają placówki muzealne o przypadkowych odkryciach stanowisk archeologicznych, dostarczają muzeom przypadkowe znaleziska, czy też informacje o nich, pomnażając tym samym zbiory archeologiczne.

Żywy kontakt utrzymywany jest również z Towarzystwem Przyjaciół Nauki i Sztuki w Rzeszowie, które w roku sprawozdawczym sfinansowało częściowo badania cmentarzyska kurhanowego w Świerchowej, pow. Jasło i w Rzeszowie. Towarzystwo to udziela też chętnie pomocy, w publikowaniu artykułów o tematyce archeologicznej na łamach swego pe-

Ryc. 9. Prof. dr T. Sulimirski z Londynu zwiedza wystawę archeologiczną w Muzeum w Rzeszowie.
Fot. A. Hadała

INWENTARYZACJA I DOKUMENTACJA ZBIORÓW

Rzeszowski Ośrodek Archeologiczny wiele uwagi poświęca należytej dokumentacji naukowej wszystkich eksponatów archeologicznych w muzeach, jak i stanowisk archeologicznych w terenie. Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych wykonał w 1964 roku 484 karty inwentaryzacyjne dla powiatów: Mielec — 48, Nisko — 110, Przemyśl — 162, Rzeszów — 104 oraz Tarnobrzeg — 60, Karty te wykonane zostały przez T. Aksamita, Z. Kapekę, J. Martuszeńskiego i A. Szałapatę.

Archiwum wzbogaciło się o materiały obejmujące około 700 kart. Zawierają one dane o nowych odkryciach w łącznej ilości 37 stanowisk, a w tym 17 o stanowiskach odkrytych w ramach prac konserwatorskich Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych oraz 20 stanowiskach odkrytych i zgłoszonych

przez Działy Archeologiczne Muzeum w Rzeszowie i Przemyślu.

Dział Archeologiczny Muzeum w Rzeszowie zinwentaryzował w roku 1964 150 zespołów eksponatów, pochodzących z wykopalisk, po uprzednim ich uporządkowaniu i złożeniu w nowych pomieszczeniach, przeznaczonych na magazyny. Poza wpisami do księgi inwentarzowej części nabytków, opracowano 30 kart katalogowych. Rysowniczkę zatrudnioną w Muzeum: Barbara Sięrzęga i Anna Trzyna wykonały 90 rysunków eksponatów archeologicznych, szczególnie tych, które stanowiły ilustracje do opracowywania artykułów czy rozpraw.

Uporządkowano całkowicie archiwum fotograficzne Działu Archeologicznego, wpisując do nowej księgi inwentarzowej wszystkie zdjęcia, bądź to zinwentaryzowane na luźnych kartkach, bądź też wogóle do tej pory nie zinwentaryzowane. Łącznie wpisano do księgi inwentarzowej i opracowano 693 pozycje.

Stan archiwum na dzień 31. XII 1964 r. wynosi w Dziale Archeologicznym w Muzeum w Rzeszowie 536 teczek. W omawianym roku założono książkę wpływów zabytków archeologicznych oraz książkę zabytków oddawanych do konserwacji. Obie prowadzone są na bieżąco. Ponadto wydrukowano karty katalogowe do archiwum fotograficznego i archiwum miejscowości. Uporządkowano również materiały, pochodzące z badań archeologicznych w roku 1964 oraz uzupełniono wystawę archeologiczną w Muzeum w Rzeszowie nowymi zabytkami, pochodzącymi z najnowszych wykopalisk.

Muzeum w Przemyślu prowadziło również prace nad uporządkowaniem inwentarza i w roku sprawozdawczym zinwentaryzowano tam 100 pozycji nowych Działu Archeologicznego. Inwentarz na koniec 1964 r. zawiera 960 pozycji. Wykonano również 30 rysunków, a archiwum Działu Archeologicznego powiększyło się o 300 kart katalogowych. Uporządkowano też archiwum fotograficzne Działu Archeologicznego, wpisując do niego 150 nowych pozycji negatywów oraz fotografii — głównie stanowisk i zabytków z Przemyśla i okolicy.

Muzeum w Krośnie w roku sprawozdawczym nastawione było na prace wyłącznie wewnątrz muzealne, a w szczególności na opracowanie zbiorów, uzupełnienie zapisów w księdze inwentarzowej Działu Archeologicznego. Księga ta liczy na koniec 1964 r. 410 pozycji.

BIBLIOTEKI

1. Rzeszowski Ośrodek Archeologiczny posiada już dziś bardzo poważny warsztat naukowy w postaci księgozbiorów w zakresie archeologii. I tak: Dział Archeologiczny Muzeum w Rzeszowie posiada w ogólnej Bibliotece Muzeum, liczącej ponad 20.000 pozycji, ponad 1.000 opracowań archeologicznych, w roku 1964 księgozbiór tego działu wzrosnął się o 50 pozycji.

2. Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych zgromadził w księgozbiornie 289 pozycji archeologicznych, z czego w 1964 przybyło 40 pozycji.

Muzeum w Przemyślu posiada w swoim księgozbiornie, liczącym ponad 10.000 tomów 1.500 pozycji o tematyce archeologicznej. W roku 1964 Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie przekazało Muzeum w Przemyślu, w formie daru 23 pozycje swych wydawnictw, a zakupiono w tym roku 9 nowych pozycji.

Muzeum w Jarosławiu posiada bibliotekę, liczącą 1.407 tomów, w tym 16 o tematyce archeologicznej.

Muzeum w Sanoku posiada również poważny księgozbiór, który liczy 20.000 pozycji, w tym z zakresu archeologii ok. 300 pozycji, pokrewnych około 400, a w roku sprawozdawczym nabyto 30 tytułów archeologicznych.

Oddział PTA w Rzeszowie posiada bibliotekę archeologiczną liczącą 104 pozycje, podobną bibliotekę posiada Oddział PTA w Przemyślu i Krośnie.

Muzeum w Rzeszowie prowadzi szeroką wymianę swoich wydawnictw z wieloma instytucjami i placówkami naukowymi w kraju, spośród których tytuły o tematyce archeologicznej przesyłały do Muzeum następujące: Polska Akademia Nauk — Instytut Historii Kultury Materialnej w Warszawie, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie — Zakład Archeologii Polski, Uniwersytet Wrocławski — Zakład Archeologii we Wrocławiu, Muzeum Okręgowe w Białymstoku, Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, Muzeum w Częstochowie, Muzeum w Gliwicach, Muzeum Świętokrzyskie w Kielcach, Muzeum w Koszalinie, Muzeum w Słupsku, Muzeum Archeologiczne w Krakowie, Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi, Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu, Muzeum Mazurskie w Olsztynie, Muzeum Archeologiczne w Poznaniu, Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie, Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum Archeologiczne we Wrocławiu, Muzeum w Sieradzu, Muzeum w Zielonej Górze, Muzeum w Przemyślu, Jarosławiu, Sanoku oraz muzea społeczne na terenie województwa rzeszowskiego.

PRACOWNIE KONSERWATORSKIE

Zarówno Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych, jak i poszczególne muzea, posiadające Działy Archeologiczne, nie mają we właściwym tego słowa znaczeniu pracowni konserwatorskich. Pewien załączek takich pracowni posiada Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych, który zatrudnianego u siebie laboranta muzealnego Czesława Rumana przyuczyła do pracy konserwatorskiej, szczególnie w zakresie rekonstrukcji naczyń. W 1964 r. gruntowną konserwacją objęto materiały uzyskane w poprzednich latach, zwłaszcza z Grodziska Dolnego, stanowisko 1, pow. Leżajsk, Paluchów, stanowisko 1, pow. Jarosław oraz Zbydniowa, stanowisko 1 i Knapów, stanowisko 1, pow. Tarnobrzeg, Rzemienia, pow. Mielec i Kopek, stanowisko 3, pow. Nisko.

Muzeum w Rzeszowie posiada pracownię konserwatorską dla konserwacji eksponatów z działów Historyczno-Artystycznego i Etnograficznego. W pracowni zatrudnione są dwie osoby. Kierownik pracowni mgr Wojciech Dziurawiec specjalizuje się w konserwacji metali i w związku z tym przeprowadza też konserwację eksponatów archeologicznych z metalu w 1964 r. zakonserwował ich 6 sztuk. Są to przedmioty pochodzące z wykopalisk w Otałęży.

Muzeum w Przemyślu zakonserwowało w pracowni konserwatorskiej Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie 15 przedmiotów metalowych oraz wykleiło materiał ceramiczny z osady w Krasieczynie.

Ryc. 10. Sieć muzeów w województwie rzeszowskim.

Muzeum w Krośnie również przeprowadzało konserwację najbardziej zagrożonych wykopalisk lub tych eksponatów, które potrzebne były do podejmowania opracowań naukowych lub też do ekspozycji.

MUZEJA SPOŁECZNE

Rzeszowski Ośrodek Archeologiczny współpracując ze wszystkimi muzeami państwowymi, znajdującymi się na terenie województwa, wiele swej uwagi poświęca kontaktom z muzeami społecznymi. Na terenie województwa rzeszowskiego istnieją muzea społeczne w następujących miejscowościach: Dębica, Gorlice, Jasło, Kolbuszowa, Leżajsk, Lubaczów, Łańcut, Przeworsk, Ropczyce, Strzyżów. Projektowane jest zorganizowanie Muzeum w Iwoniczu, Korczynie, Stalowej Woli i Ulanowie. Zarówno istniejące już muzea, jak i te, które mają powstać, są niewątpliwie placówkami, które gromadzą lub gromadzić będą zbiory, odnoszące się do pradziejów swej miejscowości.

Istniejące muzea posiadają bądź rozwinięte już Działy Archeologiczne, bądź też załączki na ich powstanie w postaci zgromadzonych przypadkowo znalezisk archeologicznych.

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie sprawuje merytoryczną opiekę nad działalnością muzeów społecznych, stąd też co pewien czas organizuje narady robocze, na które obok kierowników muzeów państwowych zapraszani są też kierownicy muzeów społecznych. Na naradach tych kierownicy poszczególnych Działów Muzeum Okręgowego omawiają problemy związane z zakresem ich działalności, a kierownicy muzeów społecznych mówią o swoich trudnościach w pracy, informują o planach i żądają wyjaśnień i wskazówek, w wielu interesujących ich sprawach.

Muzeum w Rzeszowie przeprowadza też planowe inspekcje zarówno muzeów regionalnych jak i społecznych, podczas których zespół inspekcyjny instruuje daną placówkę w sprawach dotyczących prowadzenia ewidencji zbiorów.

rów, ich dokumentacji, a także sposobu organizowania ekspozycji.

Zespół inspekcyjny dla odwiedzanych jednostek składa się zwykle ze specjalistów tych Działów, które są w niej najbardziej reprezentowane. Ponieważ zabytki archeologiczne posiadają niemal wszystkie muzea, udział pracowników Działu Archeologicznego w tych inspekcjach jest bardzo częsty i pożądany.

Zarówno Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych jak i Muzeum Okręgowe — Dział Archeologiczny pragną posiadać rozeznanie w ilości eksponatów, znajdujących się na terenie województwa, stąd też kontakty tych placówek z muzeami społecznymi są bardzo bliskie, a współpraca bardzo ścisła.

Kierownicy muzeów społecznych biorą też udział w organizowanych przez Muzeum kon-

ferencjach, zjazdach i naradach, na które są z reguły zapraszani.

Wielu kierowników muzeów społecznych przybywa do Działu Archeologicznego, celem uzyskania fachowej opinii co do nowopozyskanych eksponatów archeologicznych, prowadzenia kartotek, archiwum itp.

Pracownicy Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego korzystają z każdej okazji w terenie, aby utrzymywać kontakt z kierownikami muzeów społecznych. Nadmienić też wypada, że kierownicy tych muzeów żywo interesują się wykopaliskami archeologicznymi, prowadzonymi na terenie zasięgu ich działalności, a niejednokrotnie biorą w nich bezpośredni udział jak to miało miejsce w Przeworsku, Bieczu czy Kolbuszowej.

POZYCJE WYDAWNICZE RZESZOWSKIEGO OŚRODKA ARCHEOLOGICZNEGO

Rzeszowski Ośrodek Archeologiczny posiada również poważny dorobek naukowy w postaci publikacji i wydawnictw. Mają one ściśle powiązanie z pracami wykopaliskowymi i działalnością w zakresie ochrony zabytków na terenie woj. rzeszowskiego. Poważny ten dorobek powiększony został w 1964 r. o następujące pozycje:

Kazimierz Moskwa

1. Pradzieje powiatu rzeszowskiego, Lublin 1964.

2. Prasłowiańskie cmentarzyska łużyckie w Rzeszowskiem, Kraków 1963.

3. O pierwszych rolnikach w Rzeszowie i okolicy, ZOW Wrocław — Poznań 1964, R. XXX, z. 1, s. 26—28.

4. Prace wykopaliskowe przeprowadzone z ramienia Konserwatora Zabytków Archeologicznych Wojew. Rzeszowskiego w roku 1964 Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 8—9.

5. Badania ratownicze stanowisk łużyckich w Budach Głogowskich pow. Rzeszów, Piskorowicach pow. Leżajsk oraz Rudniku pow. Nisko. Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 19—21.

6. Inwentaryzacja nowych stanowisk archeologicznych w wojew. rzeszowskim w roku 1964. Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 50—52.

7—14. Notatki dotyczące odkryć archeologicznych w: Brzozie Stadnickiej, pow. Łańcut, Kęblowie, pow. Mielec, Przeworsku, Gorzy-

cach, pow. Tarnobrzeg, Białej i Woli Rafałowskiej, pow. Rzeszów. ZOW, Wrocław — Poznań 1963, R. XXIX, z. 4, s. 291—295.

W d r u k u

1. Konserwatorskie badania archeologiczne przeprowadzone w woj. rzeszowskim w latach 1960—1961 (1 ark. aut.) w druku w Roczniku Muzeów Województwa Rzeszowskiego.

2. Osadnictwo łużyckie w pow. kolbuszowskim (0,6 ark. aut.) w druku w Biuletynie Muzeum Regionalnego w Kolbuszowej.

3. Cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej na stanowisku Nr 1 w Mokrzyszowie, pow. Tarnobrzeg (2,4 ark. aut.) w Wiadomościach Archeologicznych.

Tadeusz Aksamit

1. Badania archeologiczne na terenie Rzeszowa w roku 1964, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 12—15.

2. Badania archeologiczne na osadzie neolitycznej w Kraczkowej (stanowisko nr 1) powiat Łańcut w roku 1964, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 15—19.

Anna Szalapat

1. Z badań osady kultury przeworskiej w Otałęży pow. Mielec, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 23—27.

2. Z badań na cmentarzysku kurhanowym w Świerchowej powiat Jasło, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 32—33.

Aleksandra Kwolek-Gruszczyńska

1. Badania archeologiczne na terenie miasta Biecz w roku 1964, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 42—46.

2. Badania wykopaliskowe w Szymbarku, pow. Gorlice, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 49—50.

Antoni Kunysz

1. Osadnictwo wczesnośredniowieczne w górnym dorzeczu Wisłoki (Przyczynek do osadnictwa w kotlinie jasielskiej), *Małopolskie Studia Historyczne* R. VI, z. 1/2, Kraków 1964, s. 3—29.

2. Grodzisko w Przeczycy, pow. Jasło — *Wiadomości Archeologiczne* t. XXX, z. 1/2, Warszawa 1964, s. 181—182.

3. Działalność Działu Archeologicznego Muzeum Okręgowego w Rzeszowie w roku 1961 — *Wiadomości Archeologiczne*, t. XXX, z. 1/2 Warszawa 1964, s. 211—213.

4. Działalność Działu Archeologicznego Muzeum Okręgowego w Rzeszowie w roku 1962 — *Wiadomości Archeologiczne*, t. XXX, z. 3/4, Warszawa 1964, s. 510—512.

5. Wyniki badań archeologicznych na osadzie wczesnośredniowiecznej w Krasieczynie, pow. Przemyśl w roku 1964 — Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 36—38.

6. Archeologiczne badania zwiadowcze we wsi Wybrzeże, pow. Przemyśl — Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 34—36.

7. Sprawozdanie z badań archeologicznych na terenie Przemyśla w roku 1964 — Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 39—42.

8. Powierzchniowe i zwiadowcze badania archeologiczne w powiecie przemyskim w roku 1964 — Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 52—55.

9. A. Kunysz, Z. Felczyński, Z. Ziembowski — Z historii miasta Przemyśla i powiatu, (Komentarz do wystawy pt. Osiągnięcia miasta Przemyśla i powiatu w okresie XX-lecia PRL), Rzeszów 1964, obj. około 2 arkusze.

10. Z biegiem Sanu przed tysiącem lat — *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosława*, Warszawa 1964, R. III, s. 15—24.

11. Rola solanek w rozwoju osadnictwa wczesnośredniowiecznego w górnym dorzeczu Sanu (powielony komunikat na Międzynarodową Konferencję poświęconą badaniom Kultury Ludowej w Karpatach), Kraków 1964, s. 4.

12. Wyniki dotychczasowej współpracy Muzeum w Przemyślu ze szkołami. (Seminarium w Przemyślu) — *Przemyśl* 1964, s. 94—97.

W druku

1. Muzeum w Rzeszowie w latach 1944—1964, Rzeszów w XX-leciu PRL, Wyd. TPNiS w Rzeszowie, 10 str. + 4 ryc.

2. Muzeum Okręgowe w Rzeszowie w latach 1935—1964 (Rys historyczny) *Rocznik Muzeów Województwa Rzeszowskiego* R. I.

3. Rola Sanu w pradziejach i wczesnym średniowieczu, *Rocznik Przemyski*, t. XI, obj. 30 str. + 9 map.

Józef Janowski

1. Badania archeologiczne, prowadzone przez Muzeum w Krośnie w roku 1964, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, str. 27—28.

2. Neolityczne topory i motyki z rogu jelenia z terenu województwa rzeszowskiego, *Wiadomości Archeologiczne*, Warszawa 1964, tom XXX, z. 1—2, s. 66—74.

Poza artykułami stałych pracowników Ośrodka Archeologicznego, ale w związku z jego działalnością, ukazały się następujące publikacje w Sprawozdaniu Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964 oraz 1 pozycja w *Z Otchłani Wieków*.

1. Franciszek Błoński, Rzeszowski Ośrodek Archeologiczny w roku 1964, Sprawozdanie..., s. 3—4.

2. Marek Gedl, Badania na cmentarzysku kultury łużyckiej w Chodorówce pow. Brzozów w roku 1964, Sprawozdanie..., s. 22.

3. Rudolf Jamka, Badania Archeologiczne przeprowadzone w regionie rzeszowskim w roku 1964, Sprawozdanie..., s. 5—8.

4. Zdzisław Kapera, Wyniki badań osady z okresu rzymskiego w Maćkówce pow. Przeworsk, Sprawozdanie..., s. 31.

5. Zdzisław Kapera, Sprawozdanie z prac ratowniczych, przeprowadzonych w Przeworsku w latach 1961 i 1964 (stan. 8), Sprawozdanie..., s. 48—49.

6. Anna Przewoźnik, Wyniki prac wykopaliskowych na osadzie z okresu wpływów rzymskich w Krasieczynie pow. Przemyśl, Sprawozdanie..., s. 29—30.

7. Antoni Talar, Badania stanowisk epipaleolitycznych i mezolitycznych w Piechotach pow. Mielec i Durdach pow. Tarnobrzeg, Sprawozdanie..., s. 9—11.

8. Antoni Talar, Cmentarzysko Łużyckie w Paluchach pow. Jarosław badane w roku 1963, Sprawozdanie..., s. 23.

9. Tadeusz Żurowski, Badania archeologiczne w Uluczu pow. Brzozów, woj. Rzeszów w roku 1964, Sprawozdanie..., s. 46—48.

10. Tadeusz Żurowski, Grafika i Archeologia, (w związku z wystawą w Krośnie), ZOW, Wrocław — Poznań 1964, R. XXX, z. 1, s. 39—41.

Poza wyszczególnionymi, artykuły o tematyce archeologicznej zamieszczali długoletni członkowie Oddziału Polskiego Towarzystwa Archeologicznego w Rzeszowie, a zarazem pracownicy Muzeum:

1. Bronisław Cmela, Z działalności Oddziału PTA w Rzeszowie, ZOW, Wrocław — Poznań 1964, R. XXX, z. 3, s. 190—191.

2. Bronisław Cmela, Sesja naukowa w Gorlicach, ZOW, Wrocław — Poznań 1964, R. XXX, z. 3, s. 192.

3. Bronisław Cmela, Otwarcie nowej ekspozycji archeologicznej w Rzeszowie, Wiadomości Archeologiczne, Warszawa 1964, T. XXX, z. 1/2, s. 208—210.

4. Franciszek Kotula, Po Rzeszowskiem — śladami Tysiąclecia, ZOW, Wrocław — Poznań 1964, R. XXX, z. 4, s. 275—278.

PRZYPISY:

¹ Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964. Sprawozdanie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych za rok 1964 (maszynopis). Sprawozdanie z działalności Działu Archeologicznego za rok 1964 (maszynopis).

² A. Kunysz, Spotkanie archeologów ze społeczeństwem Przemyśla, ZOW, Wrocław — Poznań 1964, R. XXX, z. 2, s. 100—101.

³ B. Cmela, Znaczek turystyczny w tematyce archeologicznej, ZOW, Wrocław — Poznań 1965, R. XXXI, z. 1, s. 48.

⁴ B. Cmela, Wystawy archeologiczne w województwie rzeszowskim w związku z obchodami 1000-lecia Państwa Polskiego, Wiadomości Archeologiczne, Warszawa 1963, T. XXIX, z. 4, s. 368—370.

⁵ A. Kunysz, Wystawa polowa na dziedzińcu pałacu w Krasiczynie, ZOW, Wrocław — Poznań 1965, R. XXXI, z. 1, s. 56—57.

⁶ A. Kunysz, Archeologia w muzeach województwa rzeszowskiego, ZOW, Wrocław — Poznań 1961, R. XXVII, z. 2, s. 134—136.

⁷ B. Cmela, Trzy wystawy archeologiczne w związku z Rokiem Ziemi Rzeszowskiej, ZOW, Wrocław — Poznań 1962, R. XXVIII, z. 2, s. 164—168; B. Cmela, Wystawy archeologiczne..., s. 368—370.

⁸ A. Kwolek, Inauguracja obchodów XX-lecia PRL w Oddziale PTA w Rzeszowie, ZOW, Wrocław — Poznań 1964, R. XXX, z. 2, s. 107.

⁹ B. Cmela, Z działalności Oddziału PTA w Rzeszowie, ZOW, Wrocław — Poznań 1964, R. XXX, z. 3, s. 190—191.

¹⁰ B. Cmela, Sesja naukowa w Gorlicach, ZOW, Wrocław — Poznań 1964, R. XXX, z. 3, s. 192.

¹¹ TMP, Walny Zjazd Delegatów PTA w Koszalinie, ZOW, Wrocław — Poznań 1964, R. XXX, z. 3, s. 187—189.

¹² A. Kunysz, Seminarium na temat współpracy ze szkołami, ZOW, Wrocław — Poznań 1965, R. XXXI, z. 1, s. 57—59.

¹³ W. S., Konferencja Archeologiczna we Wrocławiu, ZOW, Wrocław — Poznań 1965, R. XXXI, z. 1, s. 62—64.

¹⁴ T. Różycka, VIII Ogólnopolska Konferencja Archeologiczna, ZOW, Wrocław — Poznań 1965, R. XXXI, z. 2, s. 155—156.

ZESTAWIENIE STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH
objętych pracami wykopaliskowymi z kredytów Konserwatora Zabytków Archeologicznych Województwa Rzeszowskiego
w roku 1964

Lp.	Miejscowość, Nr stan., powiat	Obiekt	Współpraca przy badaniach	Kierownik badań
1.	Durdy, st. 1, p. Tarnobrzeg	Prac. epipaleol. i mezol.	Katedra Archeologii Polski U.J.	A. Talar
2.	Piechoty, st. 3, p. Mielec	Osada mezolityczna	Katedra Archeologii Polski U.J.	A. Talar
3.	Kraczkowa, st. 1, p. Łańcut	Osada kult. ceram. wstęg.	Muzeum Okręgowe w Rzeszowie	T. Aksamit
4.	Bachórz, st. 1, p. Brzozów	Cment. kultury łużyckiej	Katedra Archeologii Polski U.J.	Dr M. Gedl
5.	Budy Głogowskie, st. 1, p. Rzeszów	Cment. kultury łużyckiej	—	Mgr Z. Kapera Mgr K. Moskwa
6.	Piskorowice, st. 4, p. Leżajsk	Cment. kultury łużyckiej	Katedra Archeologii Polski U.J.	Mgr K. Moskwa, A. Talar
7.	Rudnik, st. 15, p. Nisko	Cment. kultury łużyckiej	—	Mgr Z. Kapera Mgr K. Moskwa
8.	Rudnik, st. 19, p. Nisko	Cment. kultury łużyckiej	—	Mgr Z. Kapera Mgr K. Moskwa
9.	Maćkówka, st. 2, p. Przeworsk	Osada kultury przeworskiej	—	Mgr Z. Kapera
10.	Otałęż, st. 1, p. Mielec	Osada kultury przeworskiej	Muzeum Okręgowe w Rzeszowie	A. Szałapata
11.	Przeworsk, st. 9, p. loco	Osada kultury przeworskiej	—	Mgr Z. Kapera
12.	Nisko, st. 1, p. loco	Osada wczesnośredniowieczna	Muzeum Okręgowe w Rzeszowie	Mgr A. Kwolek
13.	Przemysł, ul. Krasieńskiego p. loco	Osada wczesnośredniowieczna	Muzeum w Przemysłu	Mgr A. Kunysz
14.	Świerchowa, st. 2, p. Jasło	Cment. kurh. o nieokreślonej chronologii	Muzeum Okręgowe w Rzeszowie i TPNiS w Rzeszowie	A. Szałapata
15.	Kopki, st. 2, p. Nisko	Kurh. o nieokreślonej chronologii	—	Mgr Z. Kapera Mgr K. Moskwa

ZESTAWIENIE STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH

nie uwzględnionych w załączniku Nr 1, a objętych pracami wykopaliskowymi przez instytucje naukowo-badawcze w województwie rzeszowskim w roku 1964

Lp.	Miejscowość, Nr stan., powiat	Obiekt	Instytucje prowadzące prace	Kierownik badań
1.	Biecz, p. Gorlice	Relikty budownictwa średniow. i historycznego	Wojew. Kons. Zabytków i Muzeum Okręgowe w Rzeszowie	Mgr A. Kwolek
2.	Krasiczyn, p. Przemyśl	Zamek	Wojew. Kons. Zabytków i Muzeum w Przemyślu	Mgr A. Kunysz
3.	Odrzykoń, p. Krosno	Ruiny zamku	Wojew. Kons. Zabytków i Muzeum w Krośnie	Mgr J. Janowski
4.	Przemyśl, ul. Kościuszki, p. loco	Relikty budownictwa wczesno-średniowiecznego	Muzeum w Przemyślu	Mgr A. Kunysz
5.	Przemyśl, plac Czackiego, p. loco	Relikty budownictwa średniow.	Muzeum w Przemyślu	Mgr A. Kunysz
6.	Przemyśl, p. loco	Zamek	IHKM PAN i Kom. Arch.	
7.	Rzeszów, stanowisko 16, p. loco	Osada kult. ceramiki wstęgowej	MRN w Rzeszowie i Muzeum Okręgowe w Rzeszowie	T. Aksamit
8.	Rzeszów, stanowisko 23, p. loco	Osada kult. ceramiki wstęgowej	MRN w Rzeszowie i Muzeum Okręgowe w Rzeszowie	T. Aksamit
9.	Rzeszów, stanowisko 24, p. loco	Osada kult. ceramiki wstęgowej	MRN w Rzeszowie i Muzeum Okręgowe w Rzeszowie	T. Aksamit
10.	Szymbarń, p. Gorlice	Zamek	Wojew. Kons. Zab. i Muzeum Okręgowe w Rzeszowie	Mgr A. Kwolek
11.	Trześniów, p. Brzozów	Osada z okresu wpl. rzym.	Muzeum w Krośnie	Mgr J. Janowski
12.	Ulucz, p. Brzozów	Rejon zabyt. cerkwi	Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku	Inż. T. Żurowski
13.	Wybrzeże, p. Przemyśl	Grodzisko	TPN i Muzeum w Przemyślu	Mgr A. Kunysz